

PROF. DR.
ABUZER KENDİGELEN
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
TİCARET HUKUKU ANABİLİM DALI
ÖĞRETİM ÜYESİ

HUKUKÎ MÜTALÂALAR

(MAHKEME KARARLARI İLE BİRLİKTE)

CİLT XV: 2017-2018

İSTANBUL 2020
onikilevha
TİCARET HUKUKU ANABİLİM DALI

İÇİNDEKİLER

➤	Önsöz	VII
➤	İçindekiler	IX
➤	Kısaltmalar	XIX

[1]	ANONİM ŞİRKETTE MÜDÜRLER	1
------------	---------------------------------	----------

TK 375/1-d’de zikredilen “müdürlerin” murahhas üye/müdür şeklinde değerlendirilmesi gerektiği – Amaçsal yorum yöntemi ve TK 375/1-d’nin istisnai niteliği dikkate alınarak dar yorum yapılmasının esas olduğu – TK 375’deki ilgili diğer düzenlemelerden hareketle de aynı sonuca ulaşılabileceği – TK 375/1-d ile kastedilenin icracı müdür olmadığı – Murahhas üye/müdürün alt seviyedeki pozisyonlar için atamada bulunma yetkisine sahip olmasının TK 375/1-d’ye aykırılık teşkil etmediği

Hukukî Mütalâa	1
----------------	---

[2]	AVANSA UYGULANACAK FAİZ VE KDV	16
------------	---------------------------------------	-----------

Bozucu yenilik doğuran hak niteliğindeki tek taraflı fesih yetkisinin, kullanılmaması ile birlikte kendiliğinden düştüğü – Avans ödemelerinin iadesinin sözleşmesel koşullara bağlı olduğu – Avans ödemelerinin faiz oranının sözleşme ile belirlenebileceği – Faiz alacağının KDV’ye tâbi olduğu

➤	Hukukî Mütalâa	16
---	----------------	----

[3]	HAKSIZ REKABET / TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ	25
------------	--	-----------

Tek satıcının münhasır bölgesine satış yapılmasının söz-

leşmenin ihlali anlamına geleceği – Tek satıcının sözleşmenin ihlali dolayısıyla uğradığı zarar ile denkleştirme talebinin birbirinden bağımsız talepler niteliğinde olduğu – İşçinin hizmet sözleşmesi sona ermeden sağlayıcıdan vekâlet alması ve bilgisayarında ticari sır kapsamında değerlendirilecek belgelerin bulunmasının rekabet yasağı ve sır saklama yükümlülüğüne aykırılık teşkil ettiği – Sağlayıcının yetkili satıcısının işçisine vekâlet düzenlemesi ve işçinin ticari sır niteliğindeki bilgileri sağlayıcıya vermesinin haksız rekabet olarak nitelendirileceği – İrtibat bürosu ve tacir sıfatı olmayan gerçek kişilerin defter tutma yükümlülüğünün bulunmadığı – Merkezi yurt dışında bulunan bir şirketin ticari defterlerinin teslimine karar verilmesinin hukuken ve fiilen hatalı olduğu – Davacının uğradığı zarar ile denkleştirme bedelini talep etmesi dolayısıyla davalıların defterlerinin ibrazının gerekli olmadığı

- [3.1] Hukukî Mütalâa 25
 [3.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 52

[4] TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ 53

Tek satıcının koşulların varlığı hâlinde denkleştirme talebinde bulunabileceği – Tek satıcıya tanınan bölgeye üreticinin doğrudan satış yapmasının oluşan zarar ve uygun nedensellik bağının ispatlanması kaydıyla tek satıcıya tazminat talebinde bulunma hakkını bahşedeceği – Tek satıcılık sözleşmesinin sona ermesinin bu sözleşmeye dayalı olarak akdedilen münferit sözleşmelerin geçerliliğini etkilemeyeceği – Üreticinin tek satıcının elinde kalan ürünleri kural olarak geri alma yükümlülüğünün bulunmadığı – Geri alma sonucunun doğabilmesi için sözleşmede tek satıcıya stok yapma borcunun yüklenmesi gerektiği – Sözleşmenin ihlali dolayısıyla manevi tazminat talebinde bulunulabilmesi için hukuka aykırı eylemin kişilik hakkı ihlaline yol açmasının gerekli olduğu

- [4.1] Hukukî Mütalâa 53
 [4.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 72

[5] PAY SAHİPLERİ SÖZLEŞMESİ 73

Bir sözleşme hükmünün yalnızca esas sözleşmede yer almasının ona doğrudan ve kendiliğinden korporatif mahiyet kazandırmayacağı – Gerçek olmayan esas sözleşme hükümlerinin ancak bunu kabul eden taraflar arasında borçlar hukuku sözleşmesi şeklinde etki doğurabileceği – Pay sahipleri sözleşmesinde yer verilen ve esas sözleşmeye aktarılan temerrüt ve buna bağlı olarak yönetim kurulu na aday önerme imtiyazının kaybına sebebiyet veren hükümlerin tek borç ilkesine aykırılık oluşturduğu – Temerrüde bağlı olarak yönetim kurulu üyeliğinin kendiliğinden sona ereceği şeklindeki düzenlemenin de korporatif açıdan geçerli olmadığı – Her iki düzenlemenin de taraflar arasında hüküm doğuran oy sözleşmesi şeklinde nitelendirilebileceği – Yönetim kurulu üyeliği sıfatının kendiliğinden sona erdiğinin kabulü hâlinde geçici organsızlık sonucunun gündeme geleceği ve kalan üyelerin üye seçimi ile genel kurul toplantısına çağrı kararı alamayacağı

➤ Hukukî Mütalâa 73**[6] TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ / ASIL İŞVEREN – ALT İŞVEREN 90**

Tek satıcılık sözleşmesinde satıcının çalışma zamanını ve faaliyetlerini serbestçe belirleyebileceği – Satıcının satış faaliyetleri kapsamında sağlayıcının menfaatlerini korumak amacıyla sağlayıcıdan talimat alabileceği – Sağlayıcının tek satıcıyı destekleme yükümlülüğü çerçevesinde satıcıya gerekli ürün ve hizmeti tedarik edebileceği – Satıcı ile sağlayıcı arasında bu tür bir ilişkinin varlığının şirketler arasında da bağlılık bulunduğu şeklinde yorumlanamayacağı – Sağlayıcı ile tek satıcının unvanları ve işletme konularından hareketle asıl işveren/alt işveren nitelendirmesinde bulunulamayacağı – Asıl işveren/alt işveren ilişkisinden bahsedilebilmesi için işin asıl işverene ait iş yerinde görülmesi gerektiği

[6.1] Hukukî Mütalâa 90

[6.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	117
[7]	GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	122
	TK'ya göre ağırlaştırılmış yetersayı içeren esas sözleşme hükümlerinin değiştirilmesinin öğretideki hâkim görüş ve Yargıtay'ın istikrarlı uygulaması karşısında en az maddede öngörülen çoğunlukla mümkün olabileceği – Yetersayılara uyulmaksızın alınan genel kurul kararlarının baskın görüş ve Yargıtay uygulaması doğrultusunda yok hükmünde olacağı – Yok hükmünde olan bir sözleşme değişikliğine istinaden farklı bir yetersayı ile alınan genel kurul kararının da yoklukla malul olacağı – Gündeme bağlılık ilkesine aykırılığın yaptırımının ancak iptal edilebilirlik olabileceği – Genel kurulun devredilmez yetkisinde olan bir konu hakkında alınan müdürler kurulu kararının yetki gaspı temelinde batıl olacağı	
[7.1]	Hukukî Mütalâa	122
[7.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	148
[7.3]	Somut uyuşmazlığa ilişkin İstinaf kararı	152
[8]	CEZA KOŞULU	159
	Yüklenicinin belirli taşınmazları üreterek mülkiyetlerini devretmeyi konu edindiği bir sözleşmenin geçerliliğinin, eser sözleşmesinden farklı olarak, resmî şekle tâbi olduğu – Ceza koşulunun fer'i niteliği dolayısıyla asıl taahhüdün şekle aykırılık temelinde geçersiz olduğu bir ihtimalde ceza koşulunun da geçerliliğinden söz edilemeyeceği – Yorum kuralları göz önünde bulundurularak sözleşmesel ilişkinin gelişiminden hareketle tarafların iradesinin ceza koşulu öngörülmesi yönünde olmadığının söylenebileceği	
➤	Hukukî Mütalâa	159
[9]	PAY SAHİPLİĞİ SIFATININ TESPİTİ	168
	Pay sahipliği sıfatının tespiti bakımından pay devrinin	

geçerli olmadığına dair ispat yükünün davacı tarafta olduğu – Hazirun cetvelinin (hazır bulunanlar listesi) güncel ve düzenli olarak kontrol edilen bir belge niteliğinde olması dolayısıyla pay sahipliği sıfatının ispatı açısından pay defterine göre daha kuvvetli delil niteliğini haiz olduğu – Bir den fazla genel kurul toplantısı özelinde hazırlanan hazirun cetvellerine itiraz edilmemiş olmasının dikkate alınması gerektiği – Mirasbırakanın devir yapmadığı sonucuna varılması halinde bu kez payların mirasçılar arasında elden paylaşıldığının kabul edileceği – Elden paylaşmanın şekle tâbi olmadığı – Yönetimde görev alan ve yıllar boyunca itirazda bulunmayan pay sahiplerinin şirket kayıtları ile hazirun cetvelleri de dikkate alındığında şirket paylarını fiilen paylaştığının kabulü gerektiği – Tereke malına haksız el koyma söz konusu olmadığından miras sebebiyle istihkak davasından söz edilemeyeceği – Mirasbırakanın ölümünün ardından yirmi yıl sonra ileri sürülen taleplerin dürüstlük kuralına aykırılık teşkil ettiği

- [9.1] Hukukî Mütalâa 168
 [9.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 200

[10] HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN KENDİ PAYLARINI İKTİSABI 201

TK 379’da zikredilen yavru şirketin sınırlı sayıda sayılan ticaret şirketlerinden biri olabileceği – II-22,1 sayılı Tebliğ’de yer verilen “bağlı ortaklık” ifadesinin “bağlı şirketi” tanımladığı – TK 195/4 ile TK 379/5’deki bağlı şirket ve yavru şirket kavramlarının aynı anlama geldiği – Vakfın bağlı ya da yavru şirket mahiyeti taşımaması dolayısıyla payın iktisabına ilişkin hukukî rejimin uygulanamayacağı ve paydan kaynaklanan her türlü hakkın kullanılabilmesi – Halka açık anonim ortaklıklarda ortaklığın elindeki paya da kâr payı isabet ettiği, ancak alacaklı ve borçlu sıfatının birleşmesi dolayısıyla kâr payının ortaklığın yedek akçelerine eklendiği – Halka açık anonim ortaklığın yavru ortaklığının iktisap ettiği ana şirket paylarından kaynaklanan kâr payı hakkının mevcudiyetini koruduğu – Kanuna aykırı-

	rı şekilde edinilen payların bir yıllık süre içerisinde elden çıkarılması gerektiği	
	Hukukî Mütalâa	201
[11]	ÖNEMLİ MİKTARDA ŞİRKET VARLIĞININ TOPTAN SATIŞI	211
	Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışına ilişkin genel kurul kararının TK 418'deki genel toplantı ve karar yetersayılarına tâbi olduğu – GKY 22'de öngörülen yetersayı hükmünün normlar hiyerarşisine aykırı olması dolayısıyla geçerliliğinden söz edilemeyeceği – GKY 22 ve TK 538'de öngörülen yetersayıların tasfiye hâlindeki anonim ortaklıklara yönelik olması dolayısıyla TK 408/2-f açısından kıyasen uygulama alanı bulamayacağı – Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışına yönelik genel kurul kararına ilişkin bir sakatlık olsa dahi bunun iyiniyetli üçüncü kişi ile akdedilen sözleşmenin geçerliliğine etki etmeyeceği	
[11.1]	Hukukî Mütalâa	211
[11.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	226
[12]	MİRAS YOLUYLA KAZANILAN PAYLARIN KOMANDİTER ORTAK SIFATINA ETKİSİ	245
	Komandite ortağın ölümünün hukukî sonuçlarının TK'da özel olarak düzenlenmediği – Kollektif ortaklık hükümleri uygulanırken komandite ortağa özgü yapısal özelliklerin göz önünde bulundurulması gerektiği – Komandite ortağın ölümü sırasında mirasçının hâlihazırda ortak sıfatını taşıyor olmasının hukukî boşluğa yol açtığı ve bu boşluğun yorum yoluyla doldurulabileceği – Üç aylık süre içerisinde komandite ortak olarak devam edeceğini bildirmeyen ortağın sürenin sonunda komandite ortak olarak kalmaya devam ettiği sonucuna varılması gerektiği – Pay sahipliği oranının gerçek durumla örtüşmemesi hâlinde pay defteri kayıtlarının düzeltilebileceği – Ortaklık haklarının payın gerçek oranı üzerinden kullandırıldığı şirket tarafından	

	ispatlanması hâlinde ortağın herhangi bir talepte bulunamayacağı	
[12.1]	Hukukî Mütalâa	245
[12.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin not	260
[13]	PAY DEVİR SÖZLEŞMESİ VE YORUMU	261
	Alacağın devrini konu alan belgede yer alan rakamların değiştirilmesi hâlinde belgenin geçersizliğinin söz konusu olmayacağı – Tahrifat hâlinde belgenin ilk hâliyle geçerli kalmaya devam edeceği – Belgede yer alan taahhüdün güven teorisi ışığında yorumlanması gerektiği – Devirden sonra eski pay sahipliği oranı üzerinden paylar hakkında bağışlama sözleşmesi ile tasarrufta bulunulmasının “kim-senin hakkından fazlasını devredemeyeceği” kuralı gereğince mümkün olmadığı – Pay devrini güçleştiren esas sözleşme hükümlerinin geçersiz olduğu ve devir üzerinde etkisinin bulunmadığı	
[13.1]	Hukukî Mütalâa	261
[13.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin İstinaf kararı	290
	EK KARARLAR	299
[1]	Cilt XII – Hukukî Mütalâa 9’a Ek	299
[2]	Cilt XII – Hukukî Mütalâa 13’e Ek	303
[3]	Cilt XII – Hukukî Mütalâa 16’ya Ek	305
[4]	Cilt XII – Hukukî Mütalâa 17’ye Ek	308
[5]	Cilt XIV – Hukukî Mütalâa 14’e Ek	320
[6]	Cilt XIV – Hukukî Mütalâa 19’a Ek	322
➤	Prof. Dr. Abuzer Kendigelen’in Bilimsel Yayınlarının Listesi	331